

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Доклад относно годишните отчети на Европейското съвместно
предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия за
финансовата 2017 година

Придружен от отговорите на Съвместното предприятие

СЪДЪРЖАНИЕ

	Точки
Въведение	1—6
Създаване на съвместното предприятие F4E	1—2
Управление	3—4
Цели	5
Ресурси	6
Становище	7—29
Становище относно надеждността на отчетите	8
Становище относно законосъобразността и редовността на приходите, свързани с отчетите	9
Становище относно законосъобразността и редовността на плащанията, свързани с отчетите	10
Обръщане на внимание	11—20
Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общото управление	21—23
Отговорност на одитора за извършване на одит на отчетите и на операциите, свързани с тях	24—29
Бюджетно и финансово управление	30—31
Изпълнение на бюджета за 2017 г.	30—31
Вътрешен контрол	32—35
Приложение — Проследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години	
Отговори на Съвместното предприятие	

ВЪВЕДЕНИЕ

Създаване на съвместното предприятие F4E

1. Европейското съвместно предприятие за „ITER“¹ и развитие на термоядрената енергия („Съвместно предприятие F4E“) е създадено през март 2007 г.² за период от 35 години. Въпреки че основните инсталации за ядрен синтез е трябвало да бъдат разработени в Кадараш, Франция, седалището на Съвместното предприятие се намира в Барселона.
2. Учредители на Съвместното предприятие са Евратом, представляван от Комисията, страните членки на Евратом и Швейцария (която е сключила споразумение за сътрудничество с Евратом).

Управление

3. Структурата на управление на Съвместното предприятие F4E включва управителен съвет, директор и други органи. Управителният съвет носи отговорност за наблюдението на дейността на Съвместното предприятие, свързана с осъществяването на неговите цели. Директорът отговаря за ежедневното управление на Съвместното предприятие.
4. Останалите органи на управление на Съвместното предприятие са Бюрото, Консултативният технически комитет, Комитетът по обществените поръчки и договорите, Комитетът по въпросите на администрирането и управлението, Одитният комитет и Вътрешната група за преглед на действията.

¹ Международен термоядрен експериментален реактор (International Thermonuclear Experimental Reactor).

² Решение № 2007/198/Евратом на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейското съвместно предприятие за проекта „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58), изменено с Решение № 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г. (ОВ L 349, 21.12.2013 г., стр. 100) и Решение № 2015/224 на Съвета от 10 февруари 2015 г. (ОВ L 37, 13.2.2015 г., стр. 8).

Цели

5. Целите на Съвместното предприятие F4E са³:
- а) предоставяне на участието на Европейската общност за атомна енергия („Евратом“) в Международната организация по термоядрена енергия „ITER“;
 - б) предоставяне на участието на Евратом в дейностите от широкообхватния подход с Япония за бързата реализация на термоядрената енергия;
 - в) подготовка и координация на програмата от дейности по подготовка на изграждането на демонстрационен термоядрен реактор и свързаните с него съоръжения, включително на Международното съоръжение за облъчване на материали за термоядрен синтез.

Ресурси

6. През 2017 г. окончателният бюджет на Съвместното предприятие F4E е бил 865 млн. евро (2016 г. — 720 млн. евро) за бюджетни кредити за плащания и 589 млн. евро за бюджетни кредити за поети задължения (2016 г. — 459 млн. евро)⁴. Към 31 декември 2017 г. Съвместното предприятие е наброявало 447 служители (2016 г. — 415).

³ Допълнителна информация за съвместното предприятие F4E и неговите дейности може да намерите на неговия уебсайт: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Трето изменение на бюджета, одобрено от Управителния съвет през декември 2017 г.

СТАНОВИЩЕ

7. Сметната палата извърши одит на:

- а) отчетите на Съвместното предприятие, които се състоят от финансови отчети⁵ и отчети за изпълнението на бюджета⁶ за финансовата година, приключила на 31 декември 2017 г., и
- б) законосъобразността и редовността на операциите, свързани с тези отчети, съгласно член 287 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Становище относно надеждността на отчетите

8. Сметната палата счита, че отчетите на Съвместното предприятие за годината, приключила на 31 декември 2017 г., дават вярна представа във всички съществени аспекти за неговото финансово състояние към 31 декември 2017 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на Финансовия регламент на Съвместното предприятие и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията. Тези правила се основават на международно признатите счетоводни стандарти за публичния сектор.

Становище относно законосъобразността и редовността на приходите, свързани с отчетите

9. Сметната палата счита, че свързаните с отчетите приходи за годината, приключила на 31 декември 2017 г., са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти.

Становище относно законосъобразността и редовността на плащанията, свързани с отчетите

10. Сметната палата счита, че свързаните с отчетите плащания за годината, приключила на 31 декември 2017 г., са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти.

⁵ Финансовите отчети включват счетоводен баланс, отчет за финансовия резултат, отчет за паричните потоци, отчет за промените в нетните активи, обобщение на основните счетоводни политики и друга разяснителна информация.

⁶ Отчетите за изпълнението на бюджета се състоят от отчети, в които са агрегирани всички бюджетни операции, и разяснителна информация.

Обръщане на внимание

11. Без да противоречи на така изразеното становище, Сметната палата иска да обърне внимание на следния въпрос. Заключениета на Съвета на ЕС, приети на 7 юли 2010 г.⁷, одобряват средства в размер на 6,6 млрд. евро (по стойност за 2008 г.) за вноската на Съвместното предприятие за фазата от проекта, свързана с изграждането на ITER, първоначално планирана за приключване през 2020 г. Тази цифра не включва 663 млн. евро, предложени от Европейската комисия през 2010 г. за покриване на потенциални непредвидени разходи⁸.
12. През ноември 2016 г. Съветът на ITER⁹ е одобрил нови параметри на проекта „ITER“ (обхват, график и разходи). Целият график на проекта¹⁰ е одобрен от всички членове на ITER¹¹ и пълните разходи по проекта са одобрени *ad referendum*, което означава, че всеки член трябва да поиска одобрение за разходите по проекта чрез своя бюджетен процес.
13. Новият график, одобрен от Съвета на ITER, предвижда подход от четири етапа, като срокът за постигането на първата стратегическа междинна цел от етапа на изграждане на проекта („Първа плазма“) е декември 2025 г., а очакваният срок за завършване на целия етап на изграждане е декември 2035 г. Това представлява забавяне от 15 години в сравнение с първоначално заложените в проекта срокове. Целта на новия поетапен подход е по-пълното съгласуване на изпълнението на проекта с приоритетите и ограниченията на всички членове на ITER IO.

⁷ Заключение на Съвета относно статута на „ITER“ от 7 юли 2010 г. (Реф. 11902/10).

⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 4 май 2010 г. относно състоянието и възможностите за развитие на проекта „ITER“ (COM(2010) 226 окончателен).

⁹ 19-и Съвет на ITER, състоял се на 16—17 ноември 2016 г. Съветът на ITER е управителния орган на организацията ITER IO.

¹⁰ Съветът на ITER е прегледал пълния актуализиран график за изграждане на проекта от етапа „Първа плазма“ (2025 г.) до операция „Deuterium-Tritium“ (2035 г.), както е предложено от ITER IO.

¹¹ Китайска народна република, Република Индия, Япония, Република Корея, Руска федерация, Съединени американски щати и Европейски съюз.

14. След одобряването на новите параметри на проекта „ITER“ съвместното предприятие F4E е определило новия график и е преизчислило свързаните разходи при приключването (EAC) на участието си в етапа на изграждане на проекта.
15. Резултатите, представени на Управителния съвет на Съвместното предприятие през декември 2016 г., показват очаквана нужда от финансиране в размер на 5,4 млрд. евро за етапа на изграждане след 2020 г. (по стойности от 2008 г.), което представлява 82 % увеличение спрямо одобрения бюджет от 6,6 млрд. евро (по стойности от 2008 г.). Сумата от 6,6 млрд. евро (по стойности от 2008 г.), приета от Съвета на ЕС през 2010 г., сега служи като таван за разходите на Съвместното предприятие до 2020 г.
16. Следва да се отбележи, че освен за етапа на изграждане, Съвместното предприятие ще трябва да допринесе и за оперативния етап на проекта „ITER“ след 2035 г.¹², както и за последващия етап на дезактивиране и извеждане от експлоатация. Приносът за оперативния етап след 2035 г. все още не е изчислен. Приносът на Съвместното предприятие F4E за етапите на дезактивиране и извеждане от експлоатация е изчислен от ITER IO съответно на 95,54 млн. евро (по стойности от 2001 г.) и 180,2 млн. евро (по стойности от 2001 г.)¹³.
17. Доколкото прогнозите на Съвместното предприятие F4E за етап „Първа плазма“ са съвместими с плана на ITER IO за проекта, за график се приема най-ранната дата, възможна от техническа гледна точка¹⁴.

¹² Оперативният етап на проекта „ITER“ се очаква да продължи до 2037 г.

¹³ IS-19/07.2.1 Предложение за актуализиране на цялостните разходи по проекта от генералния директор на ITER IO до 19-то заседание на Съвета на ITER от 16—17 ноември 2016 г.

¹⁴ Според петата годишна оценка на групата за независима проверка (31 октомври 2016 г.) и доклада на ръководителя на отдела „Управление на проекти“ на Съвместното предприятие F4E до Управителния съвет от декември 2016 г.

18. През юни 2017 г. Комисията публикува съобщение относно приноса на ЕС към изменения проект „ITER“¹⁵, като потърси подкрепата на Европейския парламент и мандат от Съвета на ЕС, за да може да одобри новите параметри¹⁶ от името на Евратом.

19. Въпреки че новите параметри не включват резерв за непредвидени случаи, в своето съобщение Комисията е предложила марж за непредвидени обстоятелства до 24 месеца по отношение на графика и 10—20 % по отношение на бюджета¹⁷. Освен това между мерките, взети за спазване на ограничения бюджет от 6,6 млрд. евро, са отлагането на придобиването и инсталирането на всички компоненти, които не са от жизненоважно значение за етапа „Първа плазма“. Въпреки че са били предприети положителни действия за подобряване на управлението и контрола на етапа на изграждане на проекта „ITER“, продължава да съществува риск от допълнителни увеличения на разходите и забавяне на изпълнението на проекта в сравнение с новите предложени параметри.

20. На 29 март 2017 г. Обединеното кралство уведоми Европейския съвет за решението си да напусне ЕС и Евратом. Предстои да се договори споразумение относно реда и условията за неговото напускане. Това може да окаже значителен ефект върху бъдещата дейност на Съвместното предприятие F4E и на проекта „ITER“.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общото управление

21. В съответствие с членове 310—325 от ДФЕС и Финансовия регламент на Съвместното предприятие, ръководството отговаря за изготвянето и представянето на отчетите въз основа на международно признатите счетоводни стандарти за публичния сектор, както и за законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции. Тази отговорност включва разработване, въвеждане и поддържане на система за вътрешен контрол, необходима за изготвянето и представянето на финансовите отчети, с цел те да не съдържат съществени неточности, независимо дали същите произтичат от измами или от грешки. Ръководството

¹⁵ COM(2017)319 окончателен от 14.6.2017 г. (придружен от Работен документ на службите на Комисията SWD(2017) 232 окончателен от 14.6.2017 г.).

¹⁶ Приносът на Евратом не засяга предложенията на Комисията, резултата от преговорите относно оттеглянето на Обединеното кралство от Евратом и Многогодишната финансова рамка за периода след 2020 г.

¹⁷ COM(2017)319 окончателен от 14.6.2017 г. (придружен от Работен документ на службите на Комисията SWD(2017) 232 окончателен от 14.6.2017 г.), глава V „ITER: пътят напред“.

също така отговаря за осигуряване на съответствие на дейностите, финансовите операции и отразената във финансовите отчети информация с приложимата нормативна уредба.

Ръководството на Съвместното предприятие носи крайната отговорност по отношение на законосъобразността и редовността на операциите, свързани с отчетите.

22. При изготвянето на отчетите ръководството следва да извърши оценка на способността на Съвместното предприятие да продължи да работи като действащо предприятие, да оповестява информация, свързана с принципа на действащо предприятие, ако е приложимо, и да използва счетоводно отчитане на база действащо предприятие.

23. Лицата, натоварени с общо управление, отговарят за контрола върху процедурата за финансово отчитане на Съвместното предприятие.

Отговорност на одитора за извършване на одит на отчетите и на операциите, свързани с тях

24. Целта на Сметната палата е да получи достатъчна увереност, че отчетите на Съвместното предприятие не са засегнати от съществени неточности и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни. Въз основа на извършения одит Сметната палата също така следва да представи на Европейския парламент и на Съвета или на съответни други органи за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета Декларация за достоверност относно надеждността на отчетите, както и относно законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции. „Достатъчна увереност“ означава високо ниво на увереност, но това не представлява гаранция, че при одита винаги ще бъдат разкривани евентуалните съществени неточности или несъответствия с приложимата нормативна уредба, които могат да се дължат на измами или на грешки. Тези неточности или несъответствия се считат за съществени, ако може разумно да се очаква, че индивидуално или взети заедно могат да повлияят на икономическите решения, които потребителите ще вземат въз основа на тези отчети.

25. Одитът включва прилагане на процедури за получаване на одитни доказателства относно съдържащите се в отчетите суми и оповестявания, както и относно законосъобразността и редовността на операциите. Избраните одитни процедури зависят от преценката на одитора, която се основава на оценка на риска от съществени неточности в отчетите и на риска от съществено несъответствие на операциите с изискванията на правната рамка на Европейския съюз, независимо дали това се дължи на измами или на грешки. При извършването на подобна

оценка на риска се взема предвид вътрешният контрол, необходим за изготвянето и вярното представяне на отчетите, както и за осигуряването на законосъобразност и редовност на операциите, свързани с отчетите, с оглед разработване на подходящи за обстоятелствата одитни процедури, но не с цел изразяване на становище относно ефективността на вътрешния контрол. Одитът включва също така оценка на уместността на използваните счетоводни политики и основателността на счетоводните разчети, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне на отчетите.

26. В областта на приходите Сметната палата проверява субсидията, получена от Комисията, и прави преглед на процедурите на Съвместното предприятие за събиране на такси и други приходи, ако е приложимо.

27. В областта на разходите Сметната палата проверява операциите по извършване на плащания, след като разходите са били извършени, вписани и приети. Тази проверка включва всички категории плащания (включително извършените за закупуване на активи), които са различни от авансовите плащания, към момента на тяхното извършване. Проверката на авансовите плащания се извършва, когато получателят на финансови средства представи доказателства за правилното им използване, а Съвместното предприятие приеме тези доказателства и уравни авансовото плащане, през същата година или по-късно.

28. При изготвянето на настоящия доклад и на Декларацията за достоверност Сметната палата взе предвид резултатите от одита на отчетите на Съвместното предприятие, извършен от независим външен одитор, в съответствие с член 208, параграф 4 от Финансовия регламент на ЕС¹⁸.

29. Изложените по-долу коментари не са в противоречие с изразеното от Сметната палата становище.

¹⁸ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

БЮДЖЕТНО И ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ

Изпълнение на бюджета за 2017 г.

30. Окончателният бюджет за изпълнение на дейността на Съвместното предприятие за 2017 г. включва бюджетни кредити за поемане на задължения в размер на 589 млн. евро и бюджетни кредити за извършване на плащания в размер на 865 млн. евро. Степента на усвояване на бюджетните кредити за поемане на задължения и извършване на плащания е съответно 99,9 % и 96,3 %.

31. Поради сериозните недостатъци в процеса на планиране на бюджета, реално необходимите през 2017 г. кредити за извършване на плащания значително са надхвърлили предвиденото в първоначалния бюджет за 2017 г. Първоначалните оперативни бюджетни кредити за извършване на плащания, одобрени от УС през февруари 2017 г., възлизат на 548,6 млн. евро, а окончателните кредити за извършване на плащания, необходими през 2017 г., са в размер на 832,6 млн. евро, което представлява увеличение с 51,8 %. Освен това Съвместното предприятие е изчислило, че е възможно бюджетът за 2018 г. да бъде засегнат от недостиг на бюджетни кредити за извършване на плащания в размер на около 150 млн. евро.

ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

32. Съвместното предприятие F4E не е извършвало систематично проследяване на декларациите за интереси на висшето ръководство¹⁹.

33. Бяха установени значителни недостатъци в процедурите за вътрешен контрол и мониторинг²⁰, свързани с наемането на служители на ключови ръководни длъжности.

¹⁹ Стандарт за управление 3 (Етични и организационни ценности).

²⁰ Стандарт за управление 3 (Етични и организационни ценности) и Стандарт за управление 4 (Човешки ресурси).

34. През 2018 г. Общият съд на Европейския съюз е отменил две решения на F4E от 2015 г. за назначаване на служители поради нередности в процедурата на набиране на персонал²¹. Съвместното предприятие е обжалвало това решение през април 2018 г.

35. Значителните недостатъци на стратегиите за вътрешна комуникация²² са попречили на разпространението на съответната информация относно изчислените разходи за етапа на извеждане от експлоатация вътре в организацията. В резултат на това Съвместното предприятие не е оповестило провизия за такъв пасив в отчетите за предходните години²³.

Настоящият доклад беше приет от Одитен състав IV с ръководител Neven MATES — член на Европейската сметна палата, в Люксембург на заседанието му от 2 октомври 2018 г.

За Сметната палата

Klaus-Heiner LEHNE
Председател

²¹ Решение от 25 януари 2018 г. на Общия съд на Европейския съюз по Дело T-561/16: Процедура за подбор F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

²² Стандарт за управление 15 (Информация и комуникация).

²³ Размерът на провизията е изчислен на 85,2 млн. евро към 31 декември 2017 г.

ПриложениеПроследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години

Година	Коментари на Сметната палата	Етап на изпълнение на корективните действия (Завършени / Текущи / Предстоящи)
	<u>КОМЕНТАРИ ОТНОСНО БЮДЖЕТНОТО И ФИНАНСОВОТО УПРАВЛЕНИЕ</u>	
	<i>Представяне на отчетите</i>	
2015	<p>В бележките към финансовите отчети таблицата и информацията, включени в ред 4.3.1.1. „Споразумения за възлагане на обществени поръчки „ITER“ (ITER IO)“, отразяват подписаните споразумения за възлагане на обществени поръчки (колона 3) и споразуменията за възлагане на обществени поръчки, по които са преведени средства до този момент (колона 4). В таблицата обаче не се посочва какъв е действителният напредък при текущите дейности. В годишните отчети за 2015 г. Съвместното предприятие е допълнило тази информация с оценка на текущата работа, като е взело предвид общата стойност на разходите по договорите, свързани със споразуменията за обществени поръчки, както и с графика, на която е представено достигането на основните етапи за всяко споразумение за възлагане на обществени поръчки, подписано с ITER IO. Въпреки съдържащата се в отчетите за 2015 г. оценка, необходима е допълнителна работа, за да бъде представена по-точна информация за състоянието и стойността на извършените до този момент дейности на Съвместното предприятие.</p>	Текущи

Година	Коментари на Сметната палата	Етап на изпълнение на корективните действия (Завършени / Текущи / Предстоящи)
	<u>КОМЕНТАРИ ОТНОСНО КЛЮЧОВИ КОНТРОЛИ НА СИСТЕМИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ НА СЪВМЕСТНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ</u>	
2015	F4E продължава да разработва централизирана и единна система за интегриране на всички оперативни, финансови и бюджетни данни, което ще позволи редовен мониторинг и контрол на разчетите, разходите и отклоненията. На своята среща от 8—9 юни Управителният съвет е одобрил предложение на директора за изграждане в рамките на две години на система за планиране на ресурсите на предприятието (ERP).	Завършени
2015	Системата, която ще предоставя информация относно стойността на отделните етапи на изпълнението на дейностите (управление на постигнатата стойност), е в процес на обсъждане с ITER IO с цел подобряване на разпределянето на кредити за постигане на ключови етапи при изпълнението на споразуменията за възлагане на обществени поръчки.	Текущи
	<i>Обществени поръчки, свързани с текущата дейност, и безвъзмездна финансова помощ</i>	
2015	Процедурите на договаряне представляват 45 % от всички 84 тръжни процедури, свързани с текущата дейност, които са стартирани през 2015 г. (58 % през 2014 г.). Въпреки че Съвместното предприятие е намалило процента на процедурите на договаряне през 2015 г., необходимо е да се положат усилия за повишаване на конкурентоспособността на неговите оперативни процедури за обществени поръчки.	Текущи

Година	Коментари на Сметната палата	Етап на изпълнение на корективните действия (Завършени / Текущи / Предстоящи)
	<p>По отношение на безвъзмездната финансова помощ са получени средно по 1,4 предложения за всяка покана.</p> <p>Резултат от преглед: През 2017 г. процедурите на договаряне представляват 47 % от 47-те тръжни процедури, които са стартирани през годината (2016 г. — 45 %). Въпреки че Съвместното предприятие е предприело стъпки за намаляване на процента на процедурите на договаряне през 2017 г., необходимо е да се положат усилия за повишаване на конкурентоспособността на неговите оперативни процедури за обществени поръчки. По отношение на безвъзмездната финансова помощ е получено средно по 1 предложение за всяка покана.</p>	
	<u>ДРУГИ ВЪПРОСИ</u>	
	<i>Правна рамка</i>	
2015	<p>На 2 декември 2015 г. Управителният съвет на Съвместното предприятие най-накрая е изменил своя Финансов регламент и Правилата за прилагане, за да бъдат в съответствие с новата финансова рамка на ЕС. През февруари 2016 г. Европейската комисия публикува положително становище относно измененията, въведени от Съвместното предприятие във финансовите му правила, но изисква от него да обмисли допълнително разработване на определени разпоредби в неговите Правила за прилагане, свързани с конкретни дерогации от Финансовия регламент на ЕС и от рамковия финансов регламент, приложими към органите по член 208.</p>	Завършени

Година	Коментари на Сметната палата	Етап на изпълнение на корективните действия (Завършени / Текущи / Предстоящи)
	<i>Права върху интелектуалната собственост и индустриална политика</i>	
2015	<p>Решението за прилагането на индустриалната политика на F4E, както и политиката относно правата върху интелектуалната собственост и разпространяването на информация са приети от Управителния съвет на Съвместното предприятие на 27 юни 2013 г.</p> <p>Съвместното предприятие е разработило документ за стратегия за обществените поръчки, обхващащ всяко едно действие за възлагане на обществени поръчки. Изготвен е контролен списък за мониторинг на изпълнението на стратегията за обществени поръчки по отношение на собствеността върху новите знания за всяко действие за възлагане на обществени поръчки.</p>	Завършени
	Извършва се оценка на въздействието на изпълнението на тези политики.	Текущи
	<u>ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ</u>	
	Стратегия за борба с измамите	
2016	През юни 2015 г. Управителният съвет на Съвместното предприятие е приел стратегия за борба с измамите и съответен план за действие. Повечето от действията са изпълнени през 2016 г. Съвместното предприятие обаче не е създадо конкретно инструмент за улесняване на мониторинга на действията си във връзка с процедурите за възлагане на обществени поръчки, и по-специално на тези,	Текущи

Година	Коментари на Сметната палата	Етап на изпълнение на корективните действия (Завършени / Текущи / Предстоящи)
	свързани с оценката на риска и етапите на оценка, преговори и възлагане на процедурите.	

ОТГОВОР НА СЪВМЕСТНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ

31. F4E приема констатацията. Следва да се отбележи, че благодарение на подкрепата на Евратом, която предостави допълнителния бюджет, тази липса на бюджетни кредити за плащания през 2017 г. не оказва въздействие върху изпълнението на задълженията на F4E по отношение на доставчиците.

Вътрешно, системата за прогнозиране на плащанията е изцяло преработена и интегрирана в новия инструмент за финансово управление, ECOSYS и взаимодействието между екипите по проекта и отдела за възлагане на обществени поръчки, който управлява договорите, се усъвършенства.

Поради напредналата подготовка на прогнозите F4E потвърждава, че бюджетът за 2018 г. също е засегнат от липсата на бюджетни кредити за плащания в размер на около 150 милиона евро. Подали сме искане за прехвърляне от общия бюджет на ЕС за 2018 г., с цел увеличаване на вноската на Евратом за F4E, което да покрива тези допълнителни нужди.

Искането за проектобюджета за 2019 г. и прогнозите за последващите бюджети вече бяха оценени повторно въз основа на методологията за авансово прогнозиране и на новия инструмент за планиране и докладване ECOSYS.

32. F4E ще подобри настоящата си вътрешна процедура за проследяване на декларациите за интереси от висшето ръководство. Това подобрение ще означава, че актуализациите на общите декларации за интереси или всички други декларации за конфликт на интереси ще бъдат официално прегледани от съответните отговорни служители, включително председателя на управителния съвет в случая с директора на F4E.

33. F4E подобрява процеса и процедурите за подбор, като въвежда проект за подобрение. В тази връзка F4E ще оптимизира своите процедури, за да вземе предвид констатациите на Сметната палата, като целта е засилване на вътрешния контрол и повишаване на качеството на процедурите за подбор.

34. Що се отнася до решението на Съда от 2018 г. за отмяна на една процедура за подбор на F4E, бихме искали да поясним, че макар да бяхме задължени да изпълним решението, също така сме подали жалба срещу него. Следва да се отбележи, че този случай също така включваше подаване на жалба до Европейския омбудсман, който определи жалбата за неоснователна и се произнесе в полза на F4E.

35. Със съгласието на Сметната палата F4E признава провизията за разходи за извеждане от експлоатация в окончателните си отчети за 2017 г.

Във връзка с недостатъците във вътрешната комуникация, F4E ще се бори с това чрез следните действия:

Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (Fusion for Energy)

- Вътрешният процес на F4E „Годишни отчети — откриване/приключване на финансовата година“ ще бъде актуализиран, за да се изясни информацията, която е необходима за отчетите във връзка с провизиите и условните задължения. По-специално, ще бъде поискана годишна актуализация на отдела за управление на проекти и на бюджетната група относно състоянието на разходите за извеждане от експлоатация и дезактивиране, както и на всички други събития или информация, които могат да имат отражение върху отчетите.
- Висшето ръководство (и основно началникът на отдела по търговско финансиране) ще предаде на счетоводителя на F4E всяка необходима информация, и по-специално решенията на Управителния консултативен комитет (MAC) и на Съвета на ITER .

Проследяване на изпълнението във връзка с коментари от предходни години

2015 г. — Представяне на отчетите

Понастоящем F4E използва кредита по ITER като своя система за управление на придобитата стойност (EVM) и това е един от методите, заедно с основните резултати от мониторинга и анализа на тенденциите, за наблюдение на напредъка в дейностите.

В края на 2017 г. управителният съвет (УС) назначи работна група (РГ), натоварена със задачата да определи подобрен начин на докладване от F4E, включително задачата за определяне на подходяща система EVM. Продължава работата и председателят на РГ се очаква да докладва за напредъка на заседанието на УС през юли 2018 г.

2015 г. — Коментари относно ключови контроли на системите за наблюдение и контрол на Съвместното предприятие

Втори абзац: Започна актуализация на кредитния профил по време на процедурата за възлагане на обществена поръчка на организацията ITER, така че тя да може да се доближи до стойността на реалната работа, извършена през различните фази на проекта (т.е. проектиране, производство, доставка, инсталация). Някои забавяния засегнаха тази работа, а новата прогноза за приключване на дейността е в края на декември 2018 г.

2015 г. — Обществени поръчки, свързани с текущата дейност, и отпускане на безвъзмездни средства

Въпреки предприемането на по-активни дейности за комуникация и разпространение на информация, по-специално в контекста на интегрирането на новия финансов регламент, през 2017 г. данните за дела на процедурите на договаряне останаха сходни с резултатите от предходните години (47 % от общия брой процедури през 2017 г. в сравнение с 49% през 2016 г., 45 % през 2015 г. и 58 % през 2014 г.).

Въпреки това следва да се отбележи, че по-голямата част от тези процедури бяха процедури на договаряне на ниска стойност, които попадат под предвидения в Директивата праг за публикуване и са реализирани в пълно съответствие с Финансовия регламент на F4E. Тези процедури на договаряне на ниска стойност представляват

Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (Fusion for Energy)

дългосрочна средна стойност от около 40 % от годишния брой на договорите на F4E, но съответстват само на по-малко от 1 % от годишния бюджет за поети задължения.

Използването на процедури на договаряне в тези случаи (в границите, определени от Финансовия регламент на F4E) съответства на съображенията за добро финансово управление, тъй като този подход позволява на F4E да съкрати срока за сключване на договори, да реагира по-бързо спрямо нуждите на проектите и да насочи вниманието си по-ефективно към използване на вътрешни ресурси за обществени поръчки на висока стойност. С оглед на това F4E счита, че не са необходими действия за допълнително намаляване на броя на процедурите на договаряне на ниска стойност, тъй като той отговаря на принципите и изискванията на Финансовия регламент.

Останалата част от процедурите на договаряне, които в повечето случаи имат за предмет възлагане на договори на по-висока стойност (около 5 % от дългосрочната средна стойност на общия брой на процедурите), отразяват комплексната и иновативна среда, в която работи F4E. С оглед на характеристиките на пазара за технологии за ядрен синтез в много случаи капацитетът на държавите членки или в глобален план е силно ограничен. Това често води до недостатъчна конкуренция, до дуополи/монополи или дори до липса на предложения в отговор на покани за участие в търг.

От 2012 г. насам F4E е увеличила своите усилия за разпространение, но участието в оперативните ѝ покани е останало като цяло по-ниско от желаното. Мнението на F4E е, че основната причина не е липсата на оповестяване, а по-скоро спорадичният и специфичен характер на възлаганите от F4E обществени поръчки. Чрез дискусии с други купувачи на голяма научна инфраструктура F4E стигна до заключението, че естеството на дейностите, свързани с обхвата на големите научни и технологични проекти, е такава, че ограничената конкуренция за съжаление е факт, по отношение на който един изолиран възлагащ орган може да постигне само ограничено въздействие. Това заключение се споделя от други възлагащи органи, управляващи подобни проекти в Европа.

В резултат на това през 2016 г. F4E стартира форум, състоящ се от повечето сходни високотехнологични трансгранични проекти в Европа. Чрез този форум различни организации с подобни предизвикателства за проектите (по-специално във връзка с ниската степен на ангажираност и участие в промишлеността) започнаха да работят заедно, за да ги разгледат по по-координиран и ефективен начин. Сред основните идеи, генерирани от този форум, е стимулиране на изграждането на единен пазар за големи научни проекти, който се характеризира с по-голяма стабилност и по-големи мащаби, а оттам и с по-голям потенциал за привличане на интереса на дружествата.

Първото събитие, свързано с форума, беше насочено към промишлеността в Дания в края на февруари 2018 г. с участието на 1037 делегати, представляващи 530 дружества и публични организации от 29 държави. Обратната информация от промишлеността и публичните участници след събитието беше много положителна, а през юни 2018 г. участниците в форума (F4E, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL, ILL) гласуваха единодушно за приемането на кандидатури за организиране на второ голямо събитие през 2020 г. и за разширяване на членството в други организации от европейски интерес с подобни широкомащабни, високотехнологични проекти.

2015 г. — Права върху интелектуалната собственост и индустриална политика

Втори параграф: F4E активно сътрудничи с Trinomics и Cambridge Econometrics — независима консултантска агенция по икономическите политики, която изготви проучване за Европейската комисия относно „въздействието на дейностите на ITER в ЕС“. Проучването приключи през април 2018 г. Основните резултати от него са обобщени по-долу.

- Що се отнася до ефективността на индустриалната политика на F4E, резултатите от иконометричното моделиране показват, че разходите за ITER са генерирани около 34 000 работни години между 2008 и 2017 г. Положителното въздействие ще продължи и в бъдеще до края на изграждането на ITER.

Ако се сравни икономическата възвращаемост на ITER и създаването на работни места с алтернативен сценарий на разходите на ЕС (с неутрално разпределение на разходите към всички икономически сектори), се очаква ITER да генерира между 2008 и 2030 г. обща нетна печалба за държавите — членки на ЕС, в размер на 586 млн. EUR.

- Що се отнася до интелектуалната собственост и разпространението на информация, в проучването се заключава, че горепосочените нетни ползи могат да бъдат значително увеличени с отделяне от предприятия и допълнителни иновации, стимулирани от предприятията, работещи по ITER, и разработване на нови технологии и продукти. Въпреки че резултатите от моделирането са ориентировъчни, те показват, че икономическото въздействие се увеличава с още 25 — 60 % или повече поради тези ефекти.

За да се извлече максимална полза от тези допълнителни ефекти, проучването предполага, че дейностите по трансфер на технологии следва да бъдат засилени около проекта ITER. Опитът както от ЦЕРН, така и от ЕКА показва, че въвеждането на ефективна система за трансфер на технологии отнема време, но е от решаващо значение за увеличаване на въздействието на публичните инвестиции.

F4E вече започна през 2017 г. предварителните дейности за създаване на програма за трансфер на технологии в сътрудничество с EUROfusion, като черпи вдъхновение от модела на ЕКА. През 2018 г. се планира първата фаза на тази програма да започне.

2016 — Стратегия за борба с измамите

Съгласно Препоръка 3.5 от своята Стратегия за борба с измамите през февруари 2018 г., F4E прие свой собствен набор от показатели за риска от измами при възлагането на обществени поръчки: Червени знамена. Целта на „Списъка с червени знамена“ е да се определят показателите, които са специфични за дейностите по обществени поръчки F4E, въз основа на характеристиките на офертите, пазарния анализ и системите за възлагане на обществени поръчки, за да се повиши осведомеността сред персонала, участващ в осигуряването на ключови точки, които да бъдат проверени в рамките на процедурата за възлагане на обществени поръчки.

Списъкът на показателите беше сметен за предварително условие за разработването на ИТ инструмент за борба с измамите, предвиден за улесняване на мониторинга на действията на F4E във връзка с процедурите за възлагане на обществени поръчки. Въпреки това, през януари 2018 г., оценка на сложността на разработването на

Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (Fusion for Energy)

инструмент, предоставящ всички необходими функции, показва, че то ще бъде твърде тежко за F4E като единна агенция на ЕС.

Вследствие на това бяха разгледани и други, по-прости и по-бързи решения, които все още предоставят достатъчна степен на увереност, а F4E взе решение да проектира своя вътрешен контролен списък за борба с измамите въз основа на списъка с показатели за риска от измами — „червени флакове“. Контролният списък за борба с измамите бе наскоро приет през май 2018 г. и влиза в сила от 1 юли 2018 г. Когато е приложимо, контролният списък ще бъде попълнен и подписан най-малко два пъти в рамките на жизнения цикъл на обществената поръчка (на етапа на възлагане и на етапа на приключване на поръчката) независимо от двама различни участници, както от техническия ръководител на проекта, така и от служителя по въпросите на договорите и обществените поръчки, за да се осигури пълна прозрачност. Ако е необходимо, контролният списък може да се използва и от всеки член на персонала на F4E за вдигане на червен флаг на всеки етап от жизнения цикъл на обществените поръчки. Понастоящем в рамките на вътрешните процеси на F4E се въвежда използването на контролния списък, успоредно с всички други промени, свързани с проекта за подобряване на обществените поръчки.